

5774

Torah from Around the World

אם אין קמה אין תורה ואם אין תורה אין קמה

Alles is voorzien, en vrijheid is gegeven. De wereld wordt geoordeeld met goedheid. En alles naar de meerderheid van goede daden. En sommigen zeggen: We weten niet hoe de daden worden geteld.

(Spreuken over de Fundamenten [Pirké Avot] 3:15, uitgave Amphora Books)

Sjabbat 8 februari 2014 / 8 Adar I 5774: Tetsavé, Sjemot [Exodus] 27:20 – 30:10

Tanach: blz. 165 - 172

Haftara: Jechezkel 43:10-17

Tanach: blz. 1128 - 1129

Commentaar: Rabbijn Steve Burnstein, directeur van het Anita Saltz International Education Centrum in Jeruzalem

Vertaler: Benjamin Cohen

[Het Engelse origineel](#)

Mijn zwager heeft vele talenten. Behalve banjo-speler, is hij een bouwer en meubelmaker, een advocaat voor milieuzaken en gewoon een goede jongen. Maar zijn passie ligt bij de olijventeelt. Dit jaar heeft hij, met de hulp van vrijwilligers uit de hele wereld en vele vrienden en familie bij ons thuis in kibboets Gezer, twee ton olijven geogst. Op vele manieren belichaamt hij de 'Religie van de Arbeid' van A.D. Gordon en de filosofie van het zionisme van de arbeidersbeweging.

Olijven zijn ook een rijk deel van de historie van Gezer, die teruggaat, in bijbelse zin, tot de tijd van koning Sjlomo [Salomon]. Sjlomo bouwde een beroemde vestingstad bij Gezer - samen met vergelijkbare steden bij Hatzor en Megiddo. We weten dat koning Sjlomo olijfolie voor cederhout verhandelde om bij de bouw van de Tempel te gebruiken - mogelijkterwijs met olie van olijven die in Gezer waren geogst.

In het begin van de 19e eeuw is een oude Hebreeuwse inscriptie gevonden op een stukje kalksteen. Deze belangrijke vondst staat bekend als de Gezer-kalender en dateert uit de tijd van Sjomo. Het is een landbouwkalender waarop de tijden van verschillende oogsten worden genoemd - inclusief die van olijven.

Olijven liggen diep verankerd in de joodse geschiedenis, teksten en rituelen. Olijven en olijfolie worden zelfs 200 keer genoemd in de Tenach - inclusief in de parasja van deze week, Tetzavé uit het boek Sjmot [Exodus]. De openingszin vertelt over de voorbereidingen voor het *ner tamid* (eeuwig brandende licht, BC): „Draag de Bné Jisraël op om voor de verlichting zuivere olijfolie te brengen.”

We kennen dit gebruik van olijfolie uit het Chanoeka-verhaal, dat zich bezig houdt met het wonder van de olie die werd gebruikt om de menora en het *ner tamid* aan te steken, in de oudheid. Het licht aansteken voor de Sjabbat werd met olielampen gedaan, lang voor de komst van kaarsen van was.

Olijven zijn één van de *sjivat haminiem*, de zeven specerijen (of vruchten) waarmee het land Israël is gezegend, zoals wordt beschreven in Dewarim 6:11 en 8:8 [Deuteronomium]. Olijven zijn een symbool van vrede, worden gebruikt voor voedsel en voor de olie om te zalven, voor cosmetica en genezing; olijfbomen zijn sterk genoeg om op een rots te groeien en blijven honderden jaren leven.

Vanwege hun vermogen te overleven in zware omstandigheden worden olijfbomen vaak gebruikt als metafoor voor het joodse volk. In de loop van de geschiedenis hebben wij meerdere beproevingen overleefd. Onze wortels werden, zelfs in tijden van fysieke en spirituele droogte, gevoed door de diepe wateren van de Tora.

Hier, in Gezer, hebben we onlangs bomen geplant voor Toe Bisjwat, ter ere van alle kinderen die het afgelopen jaar in de kibboets zijn geboren. We hebben ook bomen geplant (inclusief olijfbomen) om de toekomstige locatie van kehilat Birkat Shalom te markeren, een regionale joodse gemeente van de Israëliische Beweging voor Progressief Jodendom (IMPJ) in kibboets Gezer. De ceremonie werd bijgewoond door vertegenwoordigers van de WUPJ, IMPJ en het JNF, en door leden van de gemeente.

Terwijl Pesach nadert vieren wij hier in Israël de lente. Het is een prachtige tijd van het jaar met bloeiende bomen en bloemen. De olijfboom is een beetje ongewoon omdat hij twee bloemen heeft voor elke vrucht. Hoewel mooi om naar te kijken, brengen ze nogal sterke allergische reacties teweeg bij veel mensen - ook bij mij.

Met het begin van de lente - de allergiën latend voor wat ze zijn - wens ik iedereen het vermogen de wonderen van de schepping te waarderen met de woorden van Rabbi Nachman van Bratzlav:

Meester van het heelal, verschaf mij het vermogen alleen te zijn.
Moge het mijn gewoonte zijn elke dag buiten te komen tussen de bomen en de grassen,
Tussen alle groeiende dingen,
Om daar alleen te zijn en in gebed te verzinken.
Moge ik daar alles zeggen dat in mijn hart is,
Pratend met Hem aan wie ik toebehoor.
En moge alle grassen, bomen en planten

Ontwaken bij mijn komst.

Voeg de kracht van hun leven toe aan mijn gebed,

Zodat mijn hart en spreken heel worden door het leven en de geest van dat wat er groeit,

Heel gemaakt door hun transcendente Bron.

Oh! Dat zij mijn gebed mogen doordringen!

Dan zal ik mijn hart geheel openen in gebed, smeekbede en heilig spreken;

Dan, Oh God, zal ik de woorden van mijn hart uitstorten voor Uw Aanwezigheid.